

W. KELET

ZEIDU POLITIKAI NAPILAP

SKÓPIKÉTESI ÁRAK:
Romanidár

Egész évre	—	856
Félévre	—	460
Negyedévre	—	240
Egy hónapra	—	85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lej		
Bukarestben	—	5—

Csehszlovákiában

Egy hónapra	—	ck 35—
Egy szám	—	1—50

Bejelentőség, kiadó-hivatal és nyomda
Bukarest, Károlyvár, St. Baron & P. P. (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977
S. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

1924. december 22. Hétfő | Bukarest, Károlyvár * VII. évfolyam * 286. szám | 5685. Kiszlev 25

Olvadjatok egy lánggá

Csak gondolkodni nem. Vagy ha igen, akkor szívóssal, akkor a végig konzervatívokig, félelem nélkül, mert kétségbeesve. Azon, hogy félelmetes zsidó specialitás ez. Nevetni sápadó ajakkal, tánoba támoiyogni megcsúkló térdekkel, énekelni győzelmi himnuszokat teli torokból, elszoruló szívből és megvert háttal. Zsidó specialitás ez és ki ne ösmarné ezt a gyötrelmes ősi zsidó specialitást. Még Egyiptom gulái tövéből hoztuk magunkkal, végig kísért bennünket Titusz óta mind a mai, első megcsúnyult napjág és belékaporolódott az ünnepeinkbe, szép ünnepeinkbe. A pésszohunkba, az első nagy szabadságharcunk emléktünnepébe, amelyről írva van, örök megemlékezésnek és örömeink legyen. Nagy tavaszi szabadság-ünnepe. És mi megemlékezünk és örülünk és örülünk évszázadok óta. A vérévadak idején. Reszkető kezekkel elreztelt ajtók mögött. Felragyogtak az ünnepi gyertyák és fojtott hangon elszoruló szívből áradtak a győzelmi himnuszok. Áradtak a győzelmi himnuszok: Szolgái voltunk a fáraóknak, de most szabadok, szabad emberek vagyunk, — aki éhezik jöjjön és egyék velünk, aki szomjazik jöjjön és igyék a borunkból. Áradtak a győzelmi himnuszok és beezett szemek rémülten figyelték föl minden neszre, rémülve villantak a beresztelt ajtó felé és minden megmozdulás a halálfélelem sápadtságát festette az arcokra. Félelmetes zsidó specialitás ez. Nevetni kiszeresztett szájjal, tánoba támoiyogni megcsúkló térdekkel és énekelni, énekelni győzelmi himnuszokat teli torokból, elszoruló szívből és megvert háttal.

Megszoktuk, hát csak harsanjon a magostok felé most is a diadalmas ének. Mert a napok fordulása újra ünnepet jagat, újra vigasgot alkolt a zsidó szívek felé. Zsidók, Chanukka van, kétezeréveszáz év előtt Makkábi Jüda bittal kergette ki a pusztító görögöket a mi országunkból — és örvendeztek a ti ünnepeinken. Ma este lobbajjon fel a mőndra első lángja és nyolo napig égen, mindig több lánggal és harsogjon a Makkabeus szabadságharc győzelmi indulója és örüljétek a ti ünnepeinken.

Keserve zsidó specialitás. Nevetni megcsúkló ajakkal, tánoba támoiyogni megcsúkló térdekkel és énekelni győzelmi himnuszokat sájdó, megvert háttal. Zárjuk mi is magunkra az ajtót, fogózkodjunk belé a Chanukamécs fölragyogó lángjába, harsanjon a győzelmi himnusz és csak gondolkodni, csak gondolkodni nem! Vagy ha igen, akkor szívóssal, akkor a végig konzervatívokig, félelem nélkül, mert kétségbeesve.

És így! Onkott ajtók mögé és elzárt rezeseken keresztül is áradva tör felénk milliók jajkiáltása. Amerre tekintünk, zsidó nyomorúság, tömeges hajszolása, futók lábadoibanása és oltalanúság. Így volt ez mindig és megszoktuk. Nagyon is megszoktuk és belétörődtünk. Mert van abban valami jó is, márokért fájni, segíteni távollakon és részvétell lenni. De jaj, hogy mostan már ez sem lehet. Már nem érünk rá márokért fájni és távol futókkal velelerezni. Napok virradtak ránk és mostan már magunkért kell fájni magunknak és magunkkal kell részvétet érezni. Zsidók, győzelmes Chanukka első estéjén gondolkodjatok és mondjátok így: jaj szegény magunk! Ahová szem eltekinthet, ameről hang hallatszik, mindenütt és mindenfelől a mi nyomorúságunk, a mi megvert hátunk jagat felénk. Gyermekeink az iskolákból kidobva, a magunk nyugalmá napról napra fölzaklatva, polgári életünk és életlehetőségeink napról napra erősebben fojtogatva, — elmúlt a mások iránt érzett részvéték ideje, napja jött, hogy fájjunk saját magunkért és tegyünk saját magunkért!

Mi az, amit tenni kell?

Oh Chanukka napjainak szép lángja! Nyolo láng, egymánután, külön-külön, nyolo napon keresztül. Külön-külön plálgó kis mécses. De van egy zsidó szokás. A nyolcadik napon, a már égő nyolo kancót egyetlen olejmedcbe teszik. Haj, milyen nagy egy-lánggal ég akkor a nyolo kancó. Haj, milyen egy-fényességet áraszt akkor a nyolo plálgoló fény!

Csak gondolkodni nem! Vagy ha igen, akkor a végig konzervatívokig, félelem nélkül,

kül, mert kétségbeesve. És nevetni sápadó ajakkal, tánoba támoiyogni, ha roskadó térdekkel is, énekelni győzelmi himnuszokat teli torokból és megvert háttal, — de belékapsszkodni a Chanukamécs nyolo lángjába és gondolkodni. Belékapsszkodni a nyolo láng gondolatába, amely a nyolcadik napon, ha egy lánggá olvad, ragy, meleg fénnnyel árasztja el a zárt szoba sötétjét. Legyetek egygő, olvadjatok egy lánggá a sötét éjszakában! g. j.

Sürgősen életbeléptetik a buzarekvrálást

A miniszterelnök belátta, hogy az eddigi iskolapolitika elhibázott volt

(Bukarest, december 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtti minisztertanács volt, amely a gabonarekvrálás kérdésével foglalkozott és elhatározta, hogy a rekvrálás előkészítő munkálatait sürgősen lebonyolítja. Constantinescu földmívelésügyi miniszter és Mardarescu tábornok hadügyminiszter tanulmányozni fogják a hadsereg ellátásához szükséges intézkedéseket.

A minisztertanács azután a becszárbaai zsemztyók költségvetésével foglalkozott, majd meghallgatta Constantinescu bukaresti főpolgármester előterjesztését egy nagy diákotthon létesítésére vonatkozólag. E célra a főváros tanácsa az orvosi fakultás mellett lévő nagy telket bocsátja az állam rendelkezésére. A diákotthon felépítését külön törvénnyel fogják megvalósítani, amelyet a parlament szűnet után szonnal a törvényhozás elé terjesztenek.

A minisztertanács végül foglalt egyeket intézett el.

Bukarest, dec. 20. Az ellenségi lapok szerint

a kormány a szolnokdobokamegyei prefektust és esznprefektust elmozdítja helyéről és parlamenti vizsgálót fog indítványozni a dési választáson történtek ügyében. Csak ennek a vizsgálónak amegajtése után fog a kamara elé kerülni Dobrescu mandátumának igazolása.

Bukarest, dec. 20. A „Cavantul“ szerint a kormány elhatározta, hogy a belügyminisztérium kisebbségi alállamtitkárságát reorganizálja és nagyobb hatáskört ad ennek a szervnek. A lap szerint a miniszterelnök ugyanis meggyőződött, hogy az eddigi iskolapolitika elhibázott dolog volt és ezért a kisebbségi iskolákat a kisebbségi alállamtitkárság alá rendelnék, amely új iskolapolitikát léptetne életbe. A kormány azt célozza, hogy kisebbségi politikájának precíz alkalmazását jól megszervezett orgánum biztosítsa.

A lap szerint ennek az alállamtitkárságnak jelöltje Bogdan Stefan képviselő és kinevezése valószínűleg a karácsonyi szűnet után fog bekövetkezni.

Az angol kormány új vámpolitikája

Baldwin és Lloyd George vitája az angol iparvédelemről

(London, december 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beszámolt már az Uj Kelet Baldwin-nak az angol alsóházban tartott nagy beszédéről, amelyben Anglia miniszterelnöke a béke akadályairól emlékezett meg. Baldwin beszédének további részében az angol ipar védelme érdekében fogantatandó intézkedéseket fejtegette. Bejelentette, hogy a jövő nyáron parlament elé terjeszti az iparvédelmi törvény reformjavaslatát.

A reformjavaslat változatlanul fentartja a jelenlegi törvénynek első részét, amely a feldolgozó ipar védelméről tartalmaz intézkedéseket. A jelenlegi törvény második része odamódorol, hogy minden fontos ipari vállalkozás, amely helyesen van vezetve, de renkívüli versenynak van kitéve, jogot nyer arra, hogy helyzetét egy speciális bizottság előtt kifejtthesse és ennek alapján védővám-intézkedéseket kérhessen. Rendkívüli versenynak tekintik Baldwin, ha az illető külföldi országban alacsonyabbak a munkabérek, alacsonyabbak az adóterhek, vagy hosszabb a munkaidő, mint Angliában. Természetesen egy általános vám is lesz, amely nem egyes országok ellen fog irányulni, hanem arra, hogy bizonyos angol termékeket általánosságban védjen meg a konkurenciától.

Baldwin ezután bejelentette, hogy a legutóbbi birodalmi konferencián a gyarmati vámkedvezmények leépítéséről hozott határozatnak csak azt a részét terjeszti az alsóház elé, amely a már érvényben lévő vámkora vonatkozik. A határozatnak ama részét, amely figyelembe veszi, hogy az új kormány új vámtételeket fog életbeléptetni, nem terjeszti az alsóház elé, mert választóinak megígérte, hogy ő nem fogja új vámtérhekkel sújtani az élelmiszereket.

Baldwin azzal fejezte be beszédét, hogy az új kormány mindent meg fog tenni, hogy az

amerikai behozatalát függetlenítse Angliát és így mentesítse az ország ellátását a newyorki deviza befolyásától.

Snowden a munkáspárt nevében éles kritikában részeltette az újonnan bejelentett iparvédelmi törvényt, amely szerinte csödtöt fog mondani. Tapasztalatai szerint nem azok az országok jelentenek konkurenciát, ahol a munkásvimonyok rosszak, amire példa, hogy a háború előtt Amerika és Németország volt Anglia legnagyobb konkurrensa, ahol pedig munkások életstandardja színylag a legjobb volt.

Lloyd George, aki beszédében élesen támadta a kormányt, Snowden szavait azzal egészítette ki, hogy még a régi iparvédelmi törvényre sincsen szükség.

Amikor a régi iparvédelmi törvényt hozták, Közép-európa ipara teljesen kaotikus állapotban volt és így ez a törvény egy szükség-intézkedés volt, mert Anglia félt a német áruk beözönlésétől. Utóbb kiderült, hogy a félelem alaptalan volt, mert Németország kivételi képességgel nagyon is tulbecsülték. Ma pedig tudott dolog, hogy Németország ipari termékeinek árai jóval meghaladják a világpiacon árait. Így tehát a régi törvény életbentartására sincsen szükség.

Sir Philipp Lloyd Greama kereskedelemügyi miniszter védelmébe vette a kormányt és kifejtette, hogy a reformjavaslat csupán a munkanélküliek számának szaporodását akarja megakadályozni.

— Harmadosztályú hálókocsi. Prágából jelentik: A nemzetközi hálókocsi-társulat közölte a csehszlovák vasútiügyi minisztériummal, hogy legközelebb harmadosztályú hálókocsikat fog beállítani és ezzel is lehetővé fogja tenni az egyszerűbb igényű utasok számára a hálókocsiban való éjszakázást.

Carl Sternheim: Az asszony- áldozat

Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban

Carl Sternheim a modern német irodalom egyik legnevesettebb egyénisége. Ami azt az isten kegyelméből való író a mai német író- és művészcsoportokból való emeli, az mindenekelőtt a mesteri formázás. „Van valami benne Shakespeare lényéből és van benne, a kultúrákban, valami a franciákból, de a döntően sterheimit az élet analitikus szemléletéből tanulta. Nem a hétköznapi gesztusai kapják meg a szemét, hanem azok az örök törvények, amelyek szerint az élet építi magát. A civilizációnak egy terméke ő és egyáltalán Rousseau, a zsidó, a zsidóság lényege nélkül, német, anélkül, hogy csak meg is tudná sejtani a német szellemet, csak a jelennek megtárt és gyűlölettel eltelve a jelen iránt és mindenek fölött a formák mestere.” Egy nagy német tanulmányából idésték ezt a néhány sort. A tegnapi bemutatás dráma tökéletesen igazolja azt a német kritikai megállapítást, hogy Sternheim a forma mestere. Egy romantikus történelmi drámáját, az *Aeschyron* áldozatot mutatta be a kolozsvári magyar színház. Sternheim tragédiát akart írni és nem sikerült neki. Ebből a tragédiából hiányzik minden tragikus elem, nem tudunk veleérezni a hőssel és még a romantikája is hidegen hagyná a nézőt. De a drámai forma tökéletessége és a költői kifejezések magával ragadó áradata elfelejtet minden hiányosságot. El kell néhány szóval mondani a darab tartalmát, hogy megértsük azt.

Luvalette grófot, Napoleon bizalmas emberét, a császár bukása után fogósra vetik és ki akárhány végmenyi. A gróf fiatal felesége az utolsó napokban megmenti a börtönből, úgy hogy ruhát csésél vele. Az örök ésszeveszik és megbecstelenítik az asszonyt. A grófnő kiszabadul és a szerelmes gróf brjngő szavakkal, undorral tisztítja el magát a nőt. Nem azt látja, hogy a fiatal nő az életét dobta oda az ő kiszabadulásáért, hanem csak a megbecstelenítést. A rejtekhelyet katonák veszik körül, a grófnak menekülnie kell. És a nő újra és most már életével váltja meg férje életét. A grófnak szánt golyó az ő testét furia keresztül.

Hiába. Nem tudnak hinni a gróf újröngésének és nem tudják elhinni, hogy ezért az újröngés, hétköznapiaknak megtapasztalt emberét érdemes volt másodszor is föloldozni egy életet. Nem tud megdöbbenni a gróf tragédiája és nem tud megbánni a nő önfeláldozása. De mindezt elfelejtjük a dialógusok rohanó lendületében és a drámai forma költői tökéletességében. Sternheim, ez a sötét látó, kecséri szavú idages zsidó, valóban a költői forma legnagyobb emberei közé tartozik.

A tegnapi bemutató mindenben méltó volt Sternheim irodalmi jelentőségéhez. A gróf szerepét a Pestről vendégcserepelni lejött Táray Ferenc játszotta. Nem a vendégeket kiharó udvariasság az, amikor megállapítjuk, hogy még sohasem láttunk Tárayót ennyire elmsyüllő, minden lelki reflex-átlót visszatükrözőtő alakítást. A közönség méltán ünnepelte azt, hogy a taps felvonástól felvonásig nem akart szünni. De nagy és őszinta ellenséget is — és mindenek fölött Kemény Lászlót és Hovkó Ferencet. Kemény

osupa erő volt és rövid két jelneletben megdöb-
benően uralta a színpadot. Hyók egy pupus nyo-
morék sserapében ugyancsak kiválóat nyújtott. A
több szereplők: Mihályfy, Izsó és László Aranka
voltak. Külön fajzatot kellene írni Buró Biskó-
ról, aki a cimserapet játszotta. Ragyogóan szép
és jó volt. Amit ő mutatott, az már nem is egy
srap megjátszása, hanem a szerelmes asszonyi
léleknek színeke és hangokba süttése volt. A
siker orszárlássa Táray mellett őt illeti. A kö-
zönség színlélel megöltötte a színlélel. g. j.

**Szabadlábra helyezték dr. Horváth
Jenő ügyvédet**

A tábla megváltoztatta a vizsgálóbíró és a vádtanács határozatát

(Claj-Kolozsvár, december 20. Az *Új Kelet* tájékoztatójától.) Néhány nappal ezelőtt élenk feltűnően keltett a hír, hogy a kolozsvári ügyesség közkirathamisítás vádját emelte dr. Horváth Jenő jónévi ügyvéd ellen. A vizsgálóbíró dr. Horváth kihallgatása után a vizsgálat tartamára egy hónapi vizsgálati fogaszt rendelt el és az ügyvédet azonnal letartóztattá. Dr. Horváth letartóztatásának a híre ügyvédi körökben érthető feltűnést keltett. Az ügyvédek nagy része nem tudott a kollégájuk ellen felhozott vádaknak hitelt adni és az egészet csak végezetes tévedésnek nyilvánítták. A Horváth dr. ellen felhozott vádak ellen azói az a körülmény is, hogy az őrszeg, amelyért az ügyvéd az állítólagos hamisítást elkövette, olyan csekély, hogy egy régi, komoly ügyvéd nem fogja ezért jól menő irodájának hírnevét és személyes szabadságát veszélyeztetni.

Néhány hónappal ezelőtt egy ügyben, amelyben Horváth dr. a felperest képviselte, az ügyvédi irodának kikészítették az id. szót, amely szerint a törvényszék a tárgyalást október huszonharmadikára tűzte ki. Horváth dr. az idézőt szokás szerint az ügyvédi határ-időnaplóba bevezette, hogy evidenciában legyen és október huszonharmadikán megjelenjen a tárgyaláson.

Szeptember huszonharmadikán délelőtt Horváth ügyvédjelöltje az alperes ügyvédjéről arról értesült, hogy a bíróság az ügyben megtartotta a tárgyalást és a felperes, valamint annak képviselője távollétében az alperes részére kedvező ítéletet hozott.

Horváth dr. utánanézte a dolgoknak, az idézőn az október huszonharmadiki dátumot látta feltüntetve és ezen az alapon kért átadott be a bírósághoz, hogy az ítéletet hatálytalanítsák. Mire az októberi idéző alapján nem jelen-

hetett meg a szeptemberi tárgyaláson. Mielőtt azonban a kérelt leadhatta volna, az időt elvesztette és a törvényzéken az egyik hivatalnokot kérte meg, hogy az elvesztett időt helyébe egy másodlatot állítson ki. A kiállított másodlatot csatolta az aktákhoz és kérte a bíróságot, hogy az ügyben még egy tárgyalást tüsszen ki.

A bíróság az akták áttanulmányozása után, látva az ídősőről kiállított másolatot, azt hamisítványnak bélyegezte és az ügyről jelentést tett az ügyészségnek is, ahonnan azonnal megindították az ügyvéd ellen az eljárást. Az ügyészség felszólítására dr. Horváth bemutatta a határidőnaplóját, amelyben a kérdéses ügy minden késését kizáróan október huszonharmadikára lett bevezetve, még pedig nem legelőször, ami azt a látszatot keltette, mintha utólag lenne bevezetve, hanem közből, mert előtte is, meg utána is több ügy volt arra a napra bevezetve.

Az ügyészség az akták áttanulmányozása után továbbra is fentartotta a vádat az ügyvéd ellen és az aktákat felterjesztette a vizsgálóbíró elé, aki Horváthot kihallgatta és kihallgatás után elrendelte fogvatartását. Horváth dr. a vizsgálóbíró határozata ellen fellebbezéssel élt és a szabaddalbrahelyezésre írást kért, adott be a vádatanácshoz.

A vádtanács tegnap foglalkozott az ügy-
gyel és hosszas tanácskozás után elutasította
az ügyvéd kérését és a további fogvatartást
rendelte el.

Az úgy újabb felebbesés folytán a táblához került, ahol ma délelőtt foglalkoztak az ügygel. A tábla megváltozta a vizsgálóbíró, valamint a vádatanács fogvatartást elrendelő határozatát és dr. Horváth Jenő azonnali szabadlábrahelyezését rendelte el.

A santa Fiske

Zsidó koldusregény

Irta Mendele Moicher Szfórim Fordította Székely Béla

Én azonban kiköttem és tovább folytattam az utam. „És hogyha vele csatangolsz is, ugyan mi hasznod van belőle? Hiszen férjes asszony és hozzád van kötve. Szépen kijátszottam veled én is, te fickó! akár meg is megpukkadtatsz!”

A koldulásnál a vöröshaju bandájából egy öreg ember járt mindig velem, épp olyan hitvány alak, mint a vöröshju. Nótke, a tolvaj volt a neve. Nagyon jól értette a dolgát. Kénytelen volt mindenki alamizsnát adni, mert mindig rám mutatott és keserves, szerencsétlen arcot vágott hozzá. A szerencsétlen nyomorék apjának adta ki magát: „Sántits, Fiske, sántits kincsem!” mondogatta, ha valamelyik házba beléptünk, miközben a hátamba vágott! „Vági keserves arcot és nyögélt, sóhajts te utkya! Ók majd megfizetik a nyögésed árát.” Utközben kioktatott, hogyan kell a házba belépni, kicsufolta a polgárokat, meg-megcsipett, sőt jókaró! hangon még meg is szidott:

— „Hogy az ördög...! Egyszer tréfából úgy megvágott a szivem táján, hogy szinte rángó-görcsöt kaptam belé. Az alamizsnákat, amiket kapunk, ő vágta zsebre és bizony nagyon nehéz dolog volt akár egy krajcárt is kivájni belőle. — „Minek neked pénz, Fiske? — kérdezte tréfálózva. — Hiszen magad is pénz-érsz. Persze csak úgy, ha sántitsz és halálodig minden tagod beteg marad, drága kincsem. — Egyszer, amikor nagy szükségem volt rá, heves szavakkal követeltem tőle a pénzem. — „Csönd, te sánta kutya, — válaszolta — hát azt hiszed, hogy egy olyan dögöt, mint te in-

gyen cipelek a kocsimon. Nem is akarlak téged ismerni és nincs mit beszéljek veled. Én csak a feleségedet ismerem; ő adott át téged nekem; tőle kaptam ezt a szép portékát és majd vele fogok elszámolni."

Jaj nekem! Most látom csak, hogy én csak olyanféle vagyok ennél a bandánál, mint a medve a cigányoknál. Mindenféle cipelnek, hogy néhány garast tányérozzanak be rajtam. Elvették tőlem a feleségemet, a maguk oldalára csalták és most öket segíti ellenem: ő szölgálatott ki engem ennek a tolvaj és csavargó bandának... Milyen komisz, milyen keserű ez, a világ sem az már ami volt...!

Már beláttam, hogy elvesztettem a játékokat, lehetetlen tovább is együttélnem a feleségemmel. Miért maradnak hát tovább ezek között? Amilyen gyorsan csak tudok, el kell közülük menekülnöm. Minden nap, amelyet e tolvajok között töltök el, Isten ellen való véték, hiszen ezeknek az embereknek Istenük sincsen, az ujjukat sem mozgatják meg, nem dolgoznak, minden terhet ledobtak magukról és csak mások munkájából élnek, zsidó vért szivnak és hozzá még azokat is halálosan gyűlölik, akikből élnek!

Magam is úgy érzem, amikor a gonosz emberek között folytatott életemre gondolok, hogy nagyon mélyre süllyedtem. Hiszen egész más ember lettem. Sok rosszat tanultam tőlük. Csak úgy tudok ettől a győzelemtől megszabadulni, ha elmenekülök és mint a pestist kerülöm őket. De mihez kezdek vele? Hát hogy hagyhatom hátra a pupost ezeknél? Úgy éreztem magam, mintha valami mélységben, a pokol fenekén ülnek. Az egyik fülemben ezt sugja egy hang: „Ne vészítsd el a lelked üdvösségét Fiske, menekülj, ha Istent ismersz!” A másik fülemlém azonban a pupos hangját hallom: „Fiske ...

Fiske . . . " Határoznom kell : vagy kimegyek a sugárzó világba, ahol nincs bűn és nincsen gyötrelem, vagy pedig itt maradok, ebben a pokolban, de vele együtt . . . Alaposan kísértam magam és — Isten ne verjen meg ezért a vétkemért — tovább is a baridánál maradtam.

Csak sokkal később jutott az eszembe, hogy a pupussal együtt szökhettem meg. Ez azonban csak akkor volna lehetséges, ha előbb elválnék a feleségemtől: hiszen nem mehetek ki a világba egy lánnyal! Az emberek, Isten tudja mit gondolnának... De vajon beleegyezik-e a feleségem a válásba? Valódi Isten büntetése ez az asszony. Ha csak egy szót is említenék előtte a válásról, csupa dacból nemet mondana. Az utóbbi időben az volt a legnagyobb gyönyörűségem, hogy vérig kinzott. Ez azonban nem riasztott el. Nem hagytam fel a tervemmel és elhatároztam, hogy a válást, akár jó szóval, akár rosszal, de keresztülviszem. Hátha megkönnyőrül rajtam az Isten! A tervem eltitkoltam és senkinek sem szóltam felőle egy szót sem.

Mióta az öreg koldussal így megjártam, nem akartam többé a banda egy tagjával sem koldulni. Sok bajomba került, de mégis keresztülvittem akaratomat: a világ minden kincseért sem akartam tovább a medve szerepét a cigányoknál játszani. A vöröshaju és az emberei természetesen nagyon elégedetlenek voltak velem és megkísérelték, hogy veréssel bírjanak rá az engedelmessegre. Ütegelés közben gyakran kifakadtak: „Miért hurcoljunk téged te szégalak csak úgy ingyen, ha nem akarsz dolgozni? Hord el magad a pokolba...” „Azonnal, — válaszoltam — de előbb adjátok vissza a feleségem.”

(Folyt. következik.)

Beszélgetés a szoborral

★

Eti tizenkét óra volt, éppen szellemek órája, mikor Magister, cecadevő mester bekopogtatott ablakomon.

— Ki az? Rémültem fel álmomból, mire dörgő baritonján Magister a következő meglepő választ adta:

— Régi óhrját akarom teljesíteni. Keljen föl gyorsan és menjünk. Égi erőmnél fogva élettel fogom megtölteni a multat s lehetőséget adok Önnek arra, hogy a mult, a történelem nagy hősei oszloha hallja a jelen idők kritikáját.

Almos szememet hideg vízzel locsoltam meg, gyorsan felöltöttem s már indultam is Magisterrel, ahit Goethe Faustjából már régen ismertem. Az éjszaka mely homályában alig tudtam kivenni arcának kontúrait s inkább sejtettem, mint láttam, hogy arca mély barázdákkal szántott s szemében az örökéletre való kárhozottság mélységes bánata borong.

A tér csendes volt és elhagyott. Ezúttal nyoma sem volt semmiféle tüntetésnek, az utcák reő nyai délutáni rémülettől fáradalmait pihenték. A Mátyás-szoborhoz értünk.

— Akarja, hogy Corvin Mátyás fogadja Önt s interjút adjon Önnek arról, miéért vélekedik a dolgok mai állapotáról, külpolitikáról és belpolitikáról?

— Hogyne! kiáltottam fel szinte extatikus erőmmel, hiszen ha ez sikerül nekem, a mai idők legszenzációsabb riportjával marasztalom le szeretett kollégáimat, akik végül is kénytelenek lesznek meghajolni tehetőségem és invencióm előtt.

Magister erre mélyen meghajolt a dicső emléti király előtt, kezeivel különböző hekuszpókusokat cselebrált. Dörgedelmes hang szólt meg a magasból, az érol hátról:

— Ki háborítja meg fenséges nyugalmsát?
— szólt meg Mátyás, az igazságos. Magister szelid hangon választott vissza:

— Felséges uram, egy kései kor gyermeke szeretné megtudni véleményedet modern korunk problémáiról. Te, akit igazságos névvel ruháztak fel a történelem, aki minden érdek nélkül szemlél az alattad szongó életet, minden bizonytal a leghiggadtbb véleményt tudod adni a jelen kor itt viharos eseményeiről.

— Csak rövid kérdéseket kérek — szólt meg újra a felség.

Magister télen hajolt s azt parancsolta, hogy tegyem fel kérdéseimet.

— Felséges uram, — dadogtam — mi az ön nézete korunk és városunk társadalmi berendezkedéséről?

— Amint a tér mozgalmassága bizonyítja, a mai társadalom rendje nem oly szilárd, mint az én koromban volt. Ez minden bizonytal a demokrácia eredménye, mely az embereket fontosságuk tudatával töltötte el és azzal az illúzióval, hogy egyéni kis igazságúik érvényesítése az élet egyik legfőbb feladata. Az igazság az én időmben nem volt olyan népszerű, mint ma, de viszont nem is volt olyan veszedelmes.

— És a zsidókérdés, felség, mi a véleménye a zsidókérdésről? — kérdeztem.

— Az én időmben, bár a zsidók nem is állottak éppen közönségesen, viszont problémát sem csináltak belőlük, aminek meg volt az előnye, hogy nem verték be a fejüket. Legkevesebb az egyetemen, mert az én időmben az egyetemre főleg tudományssomjas ifjak jártak, akik, ha nem is tudtak annyit, mint a maiak, viszont a lélek szelidségével rendelkeztek. Amióta az ember a levegőt meghódította, azóta kevése becsült a földet, főleg a föld fiait, az embereket. Ma bizonytal hiába igyekeznék igazságot tenni az emberek között, mert mindegyik saját igazságával kérkedik.

— Felség! — kiáltottam — viszont a mai ember szabad és egyenlő, míg felséged korában a legtöbb ember rögös kötélt szolga volt.

— Nem utasítom ön uram? — szólt le fedő hangon a felség — mert szőfimmáiból itélve alig lehet más. Az én időmben a szolgasságot több boldogsággal viselték el az emberek, mint ma a szabadságot. Mert akkor volt még hit az emberekben, míg ma senki sem tudja okosan felhasználni a szabadságát. Az arisztokrácia rosszassága demokratizálódott, a búság közkinos lett s míg az én időmben csak a főurak vágták le egymás fejét, addig ma a polgárok is egymás fejére pályának.

Bármennyire meghatott az a körülmény, hogy egy nagy történelmi alakkal van alkalmam interjút csinálni, mégse volt bátorságom a vitát tovább

fejleszteni. Magister is figyelemstetett, hogy jó lesz, ha végtünk. A halottak, még ha érosszoborban is, folytatják életüket, nem szeretik, ha háborgatják őket s különben sem tanácsos az ő érthetős konzervatizmusukat a modern kor fejlett világelfogásával insultálni.

Ebben a pillanatban az eddig is csak pisálakoló villanylámpák kialudtak a főtérén. Isonyu düh fogott el, minnek hatása alatt még egy utolsó kérdést kócsáztattam meg:

— Mit szél Felséged a kolozsvári világítási minériákhöz?

— Semmit — szólt a felség. A renaissance idején az utcák világítása még ennél a világításnál is gyengébb volt, de a lámpákban és agyakban

Egy nagyváradi cégvezető kiírtotta egész családját

Először feleségét és gyermekét lőtte agyon, azután öngyilkosságot követett el

(Oradea Mare Nagyvárad, december 20. Az Új Kelet tudósítójától.) Megdöbbentő családi dráma tárja az igazságot Nagyvárad közönségét. Szombaton reggel László Vilmos utcai lakásán Balek Rudolf harminckét éves cégvezető revolverrel kiégezte háromtagu családját, azután öngyilkosságot követett el.

A szerencsétlen cégvezető Duisburg ausztriai cég nagyváradi fiókjánál volt alkalmazva, ahol a pénztár kezelésével is meg volt bízva. A cég főnöke pénteken Nagyváradra érkezett, hogy a szokásos ellenőrzést megejtse és egyuttal direktívát adjon. A megejtett rovaccolánál a főnök 106 ezer lej hiányt fedezett fel. Amikor ezért felelősségre vonta Baleket, a cégvezető azszal távozott, hogy másnapra előteremtí a hiányzó összeget. Másnap azonban végrehajtott borsalmas tettét, amelyről alábbi tudósításunk számol be:

Réggel fél kilenc órákor Balek Rudolf levéllel elküldte cselédjét dr. Bárdos Imre ügyvédhez s míg a cseléd távol volt, hétmilliméteres forgópisztolyával először feleségét és három kislányát, majd pedig nyolchates kislára lőtt és végül maga ellen fordította a fegyvert. Az apa és a kislány azonnal meghaltak. A szörnyű tragédiát fél tíz órákor fedezték fel. A hatóság intézkedésére Balek még életben levő feleségét és kislát kórházba szállították,

isten fény kezdett derengeni. Ma megfordított van: az utcák világosak — és a lelkek vannak telve sötétséggel. Még jó, hogy néha elalszik a villany, az emberek legalább ilyenkor nem láthatják egymás szemében a gyűlölet lángját.

Beláttam, hogy a középkor elfogultságával hiába szállok perbe, még ha egy olyan kiváló ember képviseli is annak a kornak eszméjét, mint Corvin Mátyás.

— Gyérnt — szóltam Magisterhez. Az utakon csak a délután folyamán betört ablakok üvegcserepei világítottak s valahol, messze egy kákos hármak kutorkolt. Mire a lakáscsm kapuja elé értem, Magister már nem volt sehol.

Salamon László

de a csecsemő meg az uton kiszenvedett, Balekné pedig a kórházban halt meg délután három órákor anélkül, hogy egy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét.

A tragédia híre villámgyorsan terjedt és a városban s mindentűt a legmélyebb megdöbbenést keltette. Mindenütt találgatták, mi oka lehetett Baleknek a rettenetes gyilkosság elkövetésére. A cseléd vallomása szerint Balek a véres tettet megelőző éjszakát árva, álmatlanul töltötte. Újlatázik, akkor érlelődött meg benne a családirtás terve, melyet reggel végrehajtott.

Dr. Sovréa nagyváradi vezetőségész a hírvétele után nyomban megjelent a helyszínen, ahol Duisburg cégfőnök fogadta. A cégfőnök az ügyész kérdéseire kijelentette, hogy Balek hétéves szolgálata alatt egyetlenegy albalommal nem szolgált rá bizalmatlanságra és mindig a legmegbízhatóbb hivatalnok volt a cégnek. Hogy mire költötte el a hiányzó összeget és általában mi indíthatta a lelkiismeretes hivatalnokot arra, hogy a rábízott pénzből eltulajdonítson, nem tudja.

A szerencsétlen család iránt egyébként városrészre nagy részvét nyilvánult meg. Az ügyész intézkedésére a holttesteket a temető halottasházában ravatalozták fel, de temetésük iránt még nem történt intézkedés.

Nachum Sokolow Romániába érkezett

Szerdán kezdődik a regátbéli cionisták kongresszusa. Előterben az egységes szervezet kérdése

(București-Bukarest, december 20. Az Új Kelet munkatársától.) Románia zsidóságának nagy vendége van: Nachum Sokolow, a Cionista Világszervezet végrehajtóbizottságának elnöke pénteken délután három órákor a Simplon-expresszrel Bukarestbe érkezett. Nachum Sokolow a zsidó világmozgalom egyik legnagyobb vezetőegyenlése, kinek, mint a Delegation Julfe vezetőjének a békeszerződések megkötésénél igen jelentős diplomáciai szerepe volt.

Nachum Sokolowot a bukaresti állomáson nagy tömeg fogadta. A pályaudvaron valamennyi zsidó szervezet képviseltette magát. A Federatia Sionista küldöttségét A. Bernard vezette. Az Unione Evreilor Romani nevében W. Filderman üdvözölte a román zsidóság nagy vendégét. A romániai hitközségek szervezetének nevében egy nagy küldöttséggel Elly Berkovits fogadta Sokolowot. A bukaresti zsidóság nevében Nemerowyer dr. főrabbi beszélt. A bukaresti angol nagykövét is megjelent Sokolow ünnepélyes fogadtatásán, de képviseltette magát Dacu külügyminiszter is.

Az ünnepélyes fogadtatás után Sokolow autón az „Athene Palace”-ba ment, ahol rövid megbeszélést folytatott a regátbéli zsidóság vezetőivel.

Nachum Sokolow romániai útja a regátbéli zsidóság szervezetének, a Federatia Sionista nak szerdán kezdődő kongresszusával kapcsolatos. Három év után a regátbéli cionisták most tartanak először kongresszust, amelynek megrendezése a belügyi kormány intervenciója folytán állandó halasztást szenvedett. A kongresszus során igen érdekes beleő kialakulás várható. A regátbéli cionisták ugyanis programjukból teljesen kikapcsolták a politikai, sőt általában a kulturmunkát is. Ezzel szemben kü-

lönösen a fiatalág körében erős mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a regátbéli cionisták a politikai és a kulturális munkából is kivessék részüket. A régi irányzat azzal akarja az eddigi keretek között tartani a regátbéli cionisták működését, hogy nevének megváltoztatására gondol és az eddigi „vezetőség” helyett csak „szervezet”-nek akarja magát nevezni, ami esetleg pártfrakciók kiválasztására, vagy önálló frakciók megalakulására vezethet.

A kongresszussal kapcsolatosan megint előtérbe került az országos, egységes szervezet kérdése. Amint ismeretes, ebben az irányban az erdélyi zsidóság Nagyváradon megtartott kongresszusa tette meg az első e'határozó lépést. Ezen a kongresszuson már bizonyos irányban ki is alakult az a keret, amelybe a meglévő országos szervezetek beilleszkehetnek. A mostani bukaresti kongresszus után december hó 27 én az egyes országgrészek küldöttséi fognak tárgyalni az egységes szervezet kérdésén. Az erdélyi zsidóság részéről nagyobb deputáció vesz részt a bukaresti kongresszuson és ezeken a tárgyalásokon.

Az eddigi terv szerint Nachum Sokolow január hó 10-ig marad a regátban és azután Erdélybe is ellátogat, ahol valószínűsége szerint Kolozsváron, Nagyváradon, Temesváron és Aradon fog előadást tartani a zsidó világmozgalom mai helyzetéről.

— A malária betegség biztos gyógyítása. Newyorkból jelentik: Egy Hooper nevű Moszkvából származó orvos a mocsárlás ellen szúrómot tált fel. Olyan betegek, akik évek óta maláriások voltak és akiknél a kínin sem használt, Hooper gyógyszerétől negyvennyolc óra alatt gyógyultak.

Miért halogatják a német kormány megalakítását

Németország a kölni zóna kiűrtésére, Anglia a német kormány megalakítására vár

(Cluj-Kolozsvár, dec. 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német belpolitikai háosa egyforma gondot okoz Németországnak és Angliának. Míg egyrészt Berlinben Lord Curzonnak az angol felelősében a kölni zóna kiűrtésének elhalasztásaól tett nyilatkozata kellett konsternációt, addig az angol politikai élet reprezentánsait a német kormányalakítás elhalasztásának híre döbbenetelte meg.

Lord Curzon nyilatkozata és a német kormányalakítás elhalasztása között ugyanis egy igen érdekes, de hivatalosan be nem vallott összefüggés van. Az angol kormány csak azért halogatja a kölni zóna kiűrtését, mert előbb meg akarja várni hogy a német birodalom milyen irányú kormányt alakít. Ha az új kormány jobboldali lesz, akkor ez a kölni zóna további megalkakítását jelenti.

A német kormányalakítás halogtatása viszont

az antant diplomáciájának ezt a fegyverét szeretné batárytlná tenni. Németország előbb ki akarja presszionálni a kölni zóna kiűrtését, csak azután alakítja meg új kormányát, hogy így az antant országokat fajt acsompli elé állíthassa.

E megvárakozás meg, hogy a berlini sajtó negy kampányt indított Curzon nyilatkozata miatt. A „Zeitang“ szerint a kiűrtés elhalasztása beledikösik a londoni megállapodásokba. Egyetlen német kormány sem követelheti — így a lap — az ország lakosságától a D.wes tervezett súlyos áldozatainak teljesítését, ha a másik oldalon nem tartják be a szerződésleg vállalt kötelezettségeket. A nemt jobboldali sajtó való mennyi organuma igazsá tala-nk helyéig Curzon nyilatkozatát, követeli a versaillesi szerződés végrehajtását és a kölni zónának január tizenkétén történendő kiűrtését.

Akik egybenőttek a földdel

Dax Mór dési bankigazgató palesztinai utjáról. Akko jelentősége

(Cluj-Kolozsvár, december 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A legutóbbi palesztinai híjával tért vissza Palesztinából az erdélyi zsidó közösség egyik ismert vezető egyénisége, Dax Mór dési bankigazgató, aki tapasztalatairól a következő érdekes nyilatkozatot tette az Uj Kelet olvasói számára:

A költő kolonista

— Azt hittem, mielőtt ki ne mentem Érec Józsefhez, hogy a zsidó földet többé kevésbé ismerem, hiszen annyit olvastam róla, annyira érdekelt minden sor, mely az o fani viszonyokról számolt be. Be kell vallanom, hogy ennek dícsára szinte minden meglepetés volt számomra és amit o t találtam, felülmúlta azt, amit magában Palesztináról felépítettem. Pedig nem lelkesedő turista utra mentem, hanem komoly körfeljárásra, annak megállapítására, hogy miképpen és milyen egzisztenciát lehet ott teremteni.

— Mindenekelőtt a kolonizálás volt az, ami iránt érdeklődtem. É: itt meg kellett állapítanom, hogy sokan mennek egy ki, hogy hiányzik a megfelelő gazdasági szaktudás, azaz a munka időbe kerül, amíg egy új tudósnak o földdel. Természetesen ez az átmenet nem megy könnyen és az individualitás rárterettség az, amely ezt a kérdést eldönti. Vannak, akik az átmenetet nem bírják el, pesszimistáknak és megőrtek, mások azonban szembe me veszik a kezdő nehézséget és lelkesen, frissen fognak a munkához. Különösen áll ez a lengyel zsidókra, akik alig lépnek a partra, már is munkához kezdenek és ha nem sikerül valami, akkor nem medáltnak sokat, nem Palesztint okolják a balsikerért, hanem egyszerűen munkát, hogy roszul fogtak meg valamit és kezdik megint előlről.

Az erdélyi kolonisták

Az erdélyi kolonisták, amelyet megfogalmaztam, ugyancsak a helyzet E y pár embernek nem sikerült már itt Erdélyben a likvidálása és így — hogy úgy mondjam — már innen ball balba lépett a hajóra. Szinte azt várta, hogy ha o: nőjön a karitás és hogy Palesztina késs dolgozat adjon számukra, akik eddig nem is dolgoztak érte semmit. A tandíjat is meg kell fizetni és tapasztalatlanság gyanán becsulja meg magát. Így például az egyik erdélyi kolonista egy faházat vlt ki magának, amelyben vagyona nagyrészt feketéz. A faház nem megfelelő, értékesíteni nem tudja és most ebben a faházban látja életének megöröztét. Viszont mások az erdélyi kolonisták szinte mániáknak lettek a fő dása. Ugy dolgoznak, hogy ezt elképzelni alig lehet. Érdekese, hogy ezek éppen a fiatalok és az intelligensbbek. Vannak az erdélyi kolonisták olyanok, akik itt ma munkázóztok kézzel jártak, ott pedig a nehéz munka már lelte az ujjukról a bőrmőt. D azért boldogok, mert szabad emberek. Az erdélyi kolonisták eddig csak Salomon Mártonnak épült kőháza. Egy két év alatt ők már teljesen beilleszkedtek a viszonyokba és gazdaságuk fejlődése teljesen biztosított lesz.

— É: itt nem mulasztatom el, hogy fel ne hívjam Erdély és Bánság gazdaságadalmá-

nak figyelmét az erdélyi kolonistákra. Az itteni gazdasági lemerülés folytán annyi mezőgazdasági felszerelés és hever felhasználatlant, a szarokba roszadodva. Sőt: itten erdélyi testvérreink, küldjék az ismét fölélegessék vlt mezőgazdasági gépeket, mert ezzel biztosítják a kolónia jövőjét. Az erdélyi kolonisták is megkapják a Keren H. jesszid évi kölcsönt, azonban amikor összeírják azokat, akik az évi száz fontot kapják, még sokan nem voltak kftt. Most azután a Keren H. jesszid szökeket szokták meg kell osztani, akik később-n jrttek ki, ami természetesen hátráltatja a fejlődést. Általában véve az erdélyi kolonisták fejlődik, szép, bizakodó és élet és azok is lassan erőre kapnak, akik az új környezetbe még beilleszkedni nem tudnak és főképpen akik azt várták, hogy jogelvéseket támasztva, a zsidó galmba a szájukba repljón. Akik v szarvtertek, azok is eseebből kerültek ki, olyanokból, akik minijárt Eidorádót képzelték el, melyért készen állnak meg kell dolgozni.

A fejlődő kereskedelem

Az a kereskedelmi életet illeti, itt is érdekes fejlődés megy végbe. A kereskedelem első fásáiba inkább brájlerk voltak, akik kereskedéssel foglalkoztak. Mióta azonban európai nőjű, képzett, a kolónia g i enyeivel számottni tudó kereszédők költöztek Érec Józsefhez, a kereskedelmi élet is fellndült, am nem his mérétkben mozdít elő az a kolonisták, hogy talán az egész világon Palesztinában a legben soliditátsa a gazdasági helyzet. Sokban járul ehhez: Akko. Teraszatosan más értelemben, mint ahogy Akko neve az erdélyi közudatba betértek Akaban van az adóssok börtöne és bizony a legbisebb hitelből visszaélést ezzel büntetik. Márpedig az akkói börtön nemcsak súlyos megblyegztet jelent, a szervezet tönkretvéssét is. A zsidó kereszédnek üzleti gondosság és képzettség tekintetben méltó versenyára az arab, akivel azonban a legjobb viszonyban áll.

— A géorpiac is igen szűk Palesztinában bőségesen van, akinek o: egy kis neve van, könnyen sap részben bizományb, hitelbe árú, vagy pedig bankhi elt. A valószínűsítolások után évi hét százalek kamatot kell fizetni, minden egyeo lombardkölcsön-értékre, árára nyújtott előlekek után tíz per százalót. A betétk háromöt százalékkal kamatoznak. Tízintettel arra, hogy állandóan a en sok olyan bevándorló jön, akik nagyobb vagyonnal rendelkeznek mint ezek valamelyik kezdeni tudnak, bankba teszik le a pénzüket. Így azután ez az üdülő kívándorló stókk b bankbetétet biztosít.

Különösen nagyban előmordítja a gazdasági életet a hivatlan morétk építkezés. Altsalám volt az Anglo-Palstina Bank haifai igazgatójával beszélgetni arról a kérdéstről. Megkérdeztem tőle, hogy vajon ez az építkezési láz nem fog-e krachhoz vezetni.

— Momeután erre gondolni sem lehet — volt a válasz. Még nagyobb a kereslet lakások és épületek iránt, mint amennyi rendelkezésre áll. Minden bevándorlóval ez a kereslet nő, mert általában minden bevándorló egy egész új kör meggyerését jelent Palesztina számára.

A beszélgetés természetesen Akkóra terelődik.

Dax igazgató hint volt Akkóban is és az épült „Cur Salom“ mal kapcsolatosan a következőket mondotta:

— Előbb hadd mondjam el, amit láttam... Ha az ember felmegy a Karmel hegyre, avagy a Carmel alatt valamelyik omeletes has tereztára, a legcsodálatosabb látvány az, amely előtte elterül. A haifai öböl, amelynek egyik szögletén épült Haifa, a másikon pedig Akko. Ezenl mebb látványt elképzelni sem lehet. É: az a terület, amelyre opiót szerzett Erdély zsidósága.

— Akko a palesztinai köztudásban egye nagyobb jelentőséggel szerepel. Az angolok itt akarnak bástist teremteni haditengerészeti számára és a haifai kikötő kiépítését immár befejezett ténynek tekintik mindent. Ez természetesen elképzelhetetlen per-paktívát nyújt és a föld árának természetesen nagymértékű emelkedését. Nem is nevezem ezt spekulációnak. Egész természetes gazdasági törvény ez. Az egysemeregy törvényeszerdésével következik, hogy minden földvásárlás Palesztinában a lehető legbiztosabb, legjobb befektetés. Csak egy kis példát akarok említeni: az amerikaiak egy földvásárló szervezetet alakítottak „Kohilia Cion“ néven. Pár év előtt vásároltak földet, amelynek értéke ma már három-négyszeres. Fotóztam áll ez Akkóra, ahol a gazdasági fellendülés megával fogja hozni a föld értékének sokszoros emelkedését. Tény az, hogy a még nem opcionált földre érkei a kereslet és már is nagy árakat ígérnek önkért.

A chains

— Még egyről akarok beszélni. Arról, hogy olyan kicsinynek, olyan törpeket, olyan szeméket érem meg, ha egy kolonistával vagy párral családok találom magam szembe. Amikor Akkónál elmentem a lecsapolási munkát végező családok mellett és láttam a mély és vihes árkokban hogyan dolgoznak, inguk o fatosba tépve, testük felváltott, — belém nyilatott, hogy milyen kicsik is vagyunk mi és milyen kicsinyek azok az áldottak, amiket mi pénzben bontunk, amikor ezek így tudnak dolgozni. Pár hét-ötöt az erdélyi kolonisták kerult egy zsidó család: Gutimann Péter és Ismerem őket a galából. Tadtam, hogy tehetséges ember, igazi talámtal chobem, aki itten nyugdíj polgári életet élt É: most felszégével ott alszik egy istálló szögletében, kora hajnaltól késő estig elapeszhetetlen lelkesedéssel dolgoznak. Rendben már nyoma sincs a régi életmódjuk, az aszony kesz is kérges, a körmeiket lemorosolta a föld. És amikor velük szembe állottam, könny szőkött a szemembe és a magam kicsinyiségében megéreztem a galut zaidó ágának kicsinyességét, Érec Jisrael építve, munkáival szemben.

STOEWER Irógép
LEPAGE
Kvár. — Gyárképt.
Kérjen ajánlatot

DERBY

cipőgyár fiókja
Cluj, Calea Victoriei (volt Kossuth L-n) No 1.

Tisztelettel értesítjük a vásárló közönséget, hogy a kiváló minőségű, saját gyártmányú cipőinkből az igazgatóság engedélye folytán

uj évig

az előirt eredeti gyári árakból

15% kedvezményt
nyújtunk

Rudolf Mosse 4151

HIREK

Am 13 Kelet az egyetemes erdélyi és bánági közléség

Az orvosok: Gáskalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Új Kelet cikkének átnyomását csak a forrás meg-
jelölésével engedjük meg.

A mai naptár

H6tfd

5685 Kiszlev 25.

1924 december 22.

Este a második chanuka nécs meggyújtása.

1804. december 21-én született Anglia leg-
nagyobb államfőjé, a mai angol világhírod-
almi megalapítója, Benjamin D'Israeli, később
néven D'Israeli lord Beaconsfield. Három ízben
volt Anglia pénzügyi kancellárja. É. 1874-
1890-ig Anglia mindenházi miniszterelnöke volt.
1881. április 19-én halt meg Londonban — es-
az angol nemzet ügyéért küszködő utolsó utjára,
mint Nagybritannia legnagyobb fiata.

Benjamin D'Israeli, amlát a neve is mutatja, zsidó volt. Hosszu időig azt hitték róla, hogy fiatalokból nem megkeresztelkedett és D'Israeli maga nem is cáfolta meg ezt a még életében eltr. d. leendőát. Nem tartotta érdemesnek, vagy talán tudatosan jó politikusi volt és éppen azért haitgatót. De az újabb történelmi kutatások megdölpitották, hogy D'Israeli soh sem keresztelkedett meg, precízebben: a katolikus semmiféle poz. tiv bizonyították nem tudtak találni arra vonatkozóan, hogy elhagyta volna a zsidó hitet.

Maga D'Sraeli, egy polti kai, mint irodalmi megnyilatkozásaiban egyike volt, a legfajdatudatosabb és legromantikusabb zsidóknak. Parlamenti beszédeiben és politikai írásaiban nem egyszer szóban hívá kózik arra, hogy a legősbb kultúrának, a zsidó ságnak ivadáka. Szépirodalmi műveiben pedig (mert D'Sraeli Anglia egyik legnagyobb regényírója is volt) val sággal rajongja a zsidó ságnak és irodalmi szempontból báran a cionizmus előfutárának lehet nevezni David Alroy című hatalmas törté-ei. regényén. Palesztina meghódítása és a zsidó állam ujraépítésének gondolata vonul keresztül, olyan szívet megkapó színekkel és szuggesztív erővel, hogy alcs az a modern cionista ír, aki szebben és jobban tudná megírni D'Sraeli korársai azt kútták, hogy ezek a szívs és alland an föl angol, zsidó, vallomások csak egy lángész antologonciája. A tó teneti tlvárból bíráló iele azonban egészen másként látja D'Sraeli egyéniségét. D'Sraeli végzetesen és még öntud ta alatt is zsidó volt, a színek rajongó, nemzeti értelmében. Ez a rajongó, ösztönös semit ság, a nyokelet felé való vágyódás nemcsak irodalmi művészet, de a politika ténykedését is determinálta. Valami leírhatatlán ösztön, a kelet felé hajléja. Ez a lelki magyarázata D'Sraeli szívóskel ti indiai politikáinak. De a k-leter valami kiondhatatlán, valami sába nem öltözhető keresett a lelke, volamit, amit Indiában nem tudott fölélni. És D'Sraeli, Anglia hatalmas miniszterelnöke, mint val mi hipóízis harása ott, addig-addig tapogatózott, amíg egys er csak ott a lott ősei elpusztult országában. Palesztinában. Hogy mit érezhetett a lelke akkor, amikor először érintette Palesztina homokos földjét, azt csak a David Alroy című regényén keresztül tudjuk megsejteni. Ez a regény, amint ő maga írja az előszavában, ott, az ő szerelmés földén született. És hogy a palesztinai kirándulása nemcsak véletlen volt, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy D'Sraeli több ízben tette meg ezt a zárandokutat ősei földjére. Bizonyos az, hogy ennek a legnagyobb politikai romantikusnak lelkeben állandóan ott egett a zsidó állam ujraépítésének gondolata és bizonyos az is, hogy Anglia mai magyarártásában a zsidó állam gonnotatával szemben, a történelem a nagy D'Sraeli hatására is rá fog ismerni.

— **Avatás.** A kolozsvári egyetemen ma avat-
ták orvosdoktorrá Havas Józsefet, a mentőállomás
volt orvosát, Goldstein Ilonkát és Salamon Istót.

— **Gritta** prefektus felhívása a közönséghez. **Ovidiu** **Gritta** rendőrfelügyő a következő felhívást intéli Kolozsvár közönségéhez: **Útoltjára felhívom a közönség figyelmét arra, hogy utcai tántoriések alkalmával azonnal távozzék el a tüntetések színhelyéről, mert a rendőrség szigorú parancsa értelmében mindenkik, aki a helyszínen tartózkodik, kivétel nélkül le fog tartóztatni és az illetőkre a legsúlyosabb büntetés vár. **Gritta** **Ovidiu** rendőrfelügyő.**

Januárban tárgyalják a vámrevízió ügyét. Budapestból jelenük: A karácsonyi ünnepekre való készülettel a legfelsőbb vámhatóság elhalasztotta a vámrevízió ügyének tárgyalását. A vámtanács januári ülésén fog dönteni e kérdésben.

— A dési zsidó népgyűlés. D-s
ről jelentik: Az elmúlt vasárnap folyt le a dési
israelita népgyűlés tisztújító közgyűlése. A közgyű
lés legelőször is igazalom előtt me, mert híre jár,
hogy a közszereztetés öröendő és jóakonyaságaról
is ért Weinberger Samu, aki négy évig volt
előnkő, az egyesületnek, egészsegi októktól le
akar mond ni. A lemondás — ezzel mindenki tiszt
ában v lt — az egyesület törk-jutását jelentette
volca. Hossz s rábeszélés után Weinberger négi
váltatta az elő-i tisztseget. Magható látvány
volt, amidőn a dési zsidó asszonyok győzői co
korral a saukban ádvőöltek a könyekig meg
hatott uoljan meg állatott előnköt.

— Ma délelőtt van a Haggihoor közgyűlése. A kolozsári Haggihoor sportegyesület má. vasszernap délelőtti fél tíz és egy óra között rendkívüli közgyűlést tart Cales E. gele Ferdiand '52. szám alatti helyiségében. Társgy ronan az új vezetőség megválasztása szerepl. A Haggihoor emton is pontos megjelölésre kéri tagjait.

— A pozsevi zsidók szervezkedésre az antiszemitaizmus ellen. Pozseből jelentik: Az itteni zsidók keresztelődési társulata támogatásával napilap jelentik meg „Glas Pozseviski” címmel, amely leggyel nyelve vélekezik az antiszeuita támadások és a gazdasági földmozgások ellen, amelyet különösen a nemzeti demokratáptól úgy nagy szeretettel. A zsidóság gazdasági szervezkedéseinek megnyitalkozása az a bankkapitalizmus, amely szövökészeti alapon tömöríti magaköré a pozsevi zsidó keresk dízet és iporowokat.

— Az első eszperantó sirlírat zsidó temetőben. A londoni eszperantó társulat az eszperantó nyelv feltalozójának, dr. Lidig Zamenhoffnak, Londonban sírkövet állított, amelyet 1925 februárjában Varóba fuvaroztak át. A sírköve felirata eszperantó nyelven van megfogalmazva: Aprilában, Zamenhoff halála napján nagy ünnepségek keretében fogják az emlékművet a varói zsidó temetőben leleplezni. Ez lesz az első eszperantó felirat zsidó sírkövön. A napokban egybétűt Varóban meghalt Zamenhoff Kera asszony, az eszperantó feltalozójának özvegye is, akit férje mellé temettek.

A lipplai helyi csoport új munkába kezd.
A lipplai helyi csoport erejének és nagy lelkesedésével fogott hozzá az új munkához. Szűcs Adolf végzie az újjászervezés előzetes munkáját. A megtervett költségvetést bemutatótt arra, hogy a szűz feladatok közlekedésére Erec Jánosra kerüljön és ezért minden faszóra való teheranyag-ellátásról kell vennie minden idek ebben a munkában. A csoport elnöke L. Nagy Dániel lett, a munkából pedig a következők veszik ki részüket: Hirschowitz Lidor, Ravess Áron, Farago János, Schwartz Adolt, dr. Perlusz József, S. Warcz Áron, dr. B. dani Ödön, Hirschmann Isaac, Weinberger József Gross Márton, Gardos Amram, Tigermann Mor, Schulz Sándor, Hirschmann Jakab és Zsigmond David.

— **Haramis-élet Newyorkban.** Newyorkból jelentik: A városi időben nagyon elharapódott a haramis élet, úgy, hogy a rendőrség külön osztályt állított fel a sziványok bűnyomására. Látu öbör dr. Hise orvost láttek le egy gyógyszerárban egy szert idjén, amikor az orvos betegét számára gyógyssert készített. A gyógyszerért előtt a orvosnál állott meg, ebből kiállott három ember ahinek külsejűk elárulta a rossz szándékot. Dr. Hise azonnal revolvere után nyúlt, a három szivány azonban megelőzte és az orvost leterítették. Ezután követelték a gyógyszereszt a pénztárházaért kiadását. Kardfogal haramisok dollár volt a fiókban, amit a sziványok magukkal vittek. A newyorki lapok erőlyes beavatkozás követeltek a mindinkább terjeszkedő haramis-veszedelem ellen.

* **Capsa S. A. R.** csokoládé toronymagasan
felül minden más gyártmányt.

— Fejezték az új csepeli Duna-hídat. Budapesti hírlapok: Ma adták át a forgalomnak az Erzsébetfalvát Csepel szigetét összekötő új dunaí hidat, mely százötven méter hosszú, huszonöt méter széles s három vasúti és any vasút rajta kezesztel. A hidat átadásánál a miniszterelnök is jelen volt. Az új hid nagy jelentőség, mert lehetővé teszi az összeköttetést a Csepel-szigeten épülő modern duna kikötővel. Jelentősebb különösen akkor fog emelkedni, ha az eddig hajózhatatlan csokrási Duna-ágat hajózhatóvá teszik. Bethlen miniszterelnök avató beszédében rámutatott arra, hogy a csepeli hídnak az lesz a feladata, hogy a tranzit forgalmat összpontosítsa, ami nemzeti érdek szempontból is nagy jelentőséggel bír. Az új hid a kikötő létesítésének első lépése.

— Román cseh egyezmény az állathivitel ügyében. Bukarestből jelentis: A román és cseh-olavák kormányok állategészségügyi egyezményt kötöttek, amelynek alapján a marhavész elleni védelmet kölcsönösen garantálják.

* Bukarestben jól és olcsón étkezni csak az ort. **הכש** éttermeiben (Hotel Princiar) lehet. Elsőrendű konyha. Nagy éttermek. Gyors kiszolgálás. Figyeljen jól a címre: Restaurant Princiar, Strada Breslawn No. 1.

* Husz francia könyv háromszáz lej, 1400 oldal, illusztr., a lejjobb sarokánál. Ez kiadás minden francia könyv, részt kapható Lipcsé könyv-berendezésében, Cluj. Jegyzék ingyen. Postaköltség prompt.

* Tisztelettel értesítem az érdekelteket, hogy a budapesti Luther-sör és a drésteji eredeti Czell-sör egy-darabjait Kolozs, Szolnokobokba, Borsodcennécd és Torda-aranyos megyékre átvettem és a sörök árúitását még a szoron állita előtt megküldtem. Egyúttal az említt megyék székvarosi és járási részére rakárosokat kérek. Dakács Jenő a Bon-nár és Sántó B. T. volt igazgatója, Czell. Str. Bucovina 28.

* Ifjúsági, *épes, mesés, továbbá minden nyelvű irodalmi és tudományos könyvek óriási vá-
latastokban, előnyös árban Lepage-nál, Kolozsvár.
Jegyzék ingyen. Postaexpedició prompt.

* Ügyvédi hír, Dr. Francovici Jenő ügyvéd
Bucurestben irodáját Strada Franklin 5. sz. alól
8 rad. Bradului 8. szám alá helyezte át. Telefon :
37-58.

* **Remek zsebnaptárak, agendák, tárcák stb.**
naptárak L. p. genál, Kolossvár Zsebnaptár vászon-
ban 20 24 lej bőrkötésben 45—65 lej.

* Bukarestben jól és olcsón étkezni csak az ort. כשר éteremben (Hotel Princiar) lehet. Elsőrendű konyha Nagy éttermek. Gyors kiszolgálás. Fogytjen jól a címre: Restaurant Princiar, Strada Brezovianu No 1.

Nagykarácsonyi vásár

milyen leszállított árakkal

BLATT

Plata Unirei 13.

1 pár kötött női harisnya	Lej	25
1 pár flobár harisnya		53
6 pár női harisnya minden színben ..		145
6 pár férfi zokni minden színben ..		145
6 pár kötött férfi zokni divatszínekben		198
1 pár n. i. muszlin harisnya		69
1 pár női céma harisnya		98
1 pár céma ftyól harisnya		90
1 pár selyem harisnya, színekben ..		172
1 drb gyapjú sall		115
1 drb h. malája sall		140
1 drb női divatsapka		120
1 pár teli keztyű, női és férfi		55
Gyermek reformnadrág		65
Női reformnadrág		96
1 drb női kötött kabát		440
1 drb divatmellény		550
1 drb divatmellény selyemmel		665
1 drb női gyapjú ruha divatszínekben		595

A karácsonyi vásár alkalmából az összes raktáron levő árus mélyen leszállított árakban lesznek kiárúsítva

Blatt harisnyái a legiobbak

KÖZGAZDASÁG

Biztosító intézetek fuziója Ausztriában

A „Phönix“ a Wiener Versicherungsgesellschaft-tal. Az „Atlas“ a Lebens- und Rentenversicherungsgesellschafttal fuzionál

(Bécs, dec. 20.: Az Uj Kelet tudósítójától.)

Közgazdasági körökben nagy várakozással tekintenek egy hatalmas fuzió elé, amely az ország nagy biztosító intézetei között fog létrejönni. A fuzió szerződéseket már a napokban alá fogják írni és ezzel megalakítják a biztosító intézetek egyik tekintélyes blokkját. Az első fuzió a Phönix és a Wiener Versicherungsgesellschaft között jön létre. A Phönix mindenképp duplájára emeli részvényárát. Hetvenötöt darab új részvény bocsát ki, részvényenként négyezer korona névértékben és a kibocsátás értékének felét a Wiener Versicherungsgesellschaft részvényeinek megvásárlására fogja fordítani. A fuziót a két biztosító társulat teljes egyenjogviszonya alapján vizik keresztül. A Wiener Versicherungsgesellschaft igazgatótanácsát a Phönix teljes egészében átveszi. A két társulat neve megszűnik és helyébe lép a „Phönix“ Wiener Versicherung elnevezés. Az új biztosító társulat vezérigazgatói O. W. L. Willer és Nyitrai Ede lesznek. A Phönix mostani vezetője Schlesinger vezérigazgató a fuzió létrejötté után mint a koncern legfőbb irányítója fog résztvenni.

Párhuzamosan ezzel a fuzióval az Atlas élet- és járadék-biztosító társulat és a bécsi Lebens- und Rentenversicherungsgesellschaft is egyesülni fognak. Ezzel azonban a fuzió nem jön létre a két szerződő fél egyenjogviszonya alapján, hanem olyképen, hogy a két fiatal társulat teljesen egymásba olvad.

A társulatok koncentrációja a fuzión sem maradt hatás nélkül és a fuzionáló biztosító társulatok részvényeit az utóbbi időben élénken keresik.

A fuzió formális elintézését az illetékes társulatok rendkívüli közgyűlésén fogatották és minden valószínűség szerint 1925 január elsejétől kezdve a társulatok már közös könyvvizetést vezetnek.

Megalakult a Sfatul Negustoresc máramaros-igeti fiókja. Máramaros-igetről jelentik: A máramaros-igeti kereskedők között az utóbbi időben egyre intenzívebben nyilvánult meg az az óhív, hogy a kereskedők érdekeinek intenzívebb megvédése céljából egyesülsék tömörüljenek. Eppen ezért elhatározták, hogy Sfatul-fiókot állítsanak fel Máramaros-igeten. A kereskedők a napokban a városháza nagyszobájában gyűlést tartottak, amelyen kimondták a Sfatul Negustoresc máramaros-igeti csoportjának megalakulását.

Egy hónap alatt hatszáz új vállalat Németországban. Berlinből jelentik: A „Die Bank“ berlini pénzügyi szaklap kimutatása szerint Németországban október hónapban 577 új társaságot alapítottak speciálisan bank és biztosítási ágazatokban, összesen 25 millió aranymárka alaptőkével. Ezek közül 76 társaság, nagyobb részt gáz- és villanyüzemek, amelyek alaptőkéjüket, összesen több mint 20 millió aranymárkával.

A mai valutapiac

A mai napon minimális forgalom mellett lanya volt a devizapiac. Az ártályamok a következők: O-szárk korona 864—866, magyar korona 875—880 cseh korona 5-90—5-95 francia frank 10-60—10-60, svájci frank 87-90—88-00 dollár 195-00—196-50, angol font 92-0—92-50, olasz lira 850—855.

Valutapiac december 20-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1050 Berlin — London 918, Newyork 195-00, Róma 888 00, Zárlat 87-90, Bécs 27-50, Prága 595, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740—, márkák 46-00, leva 133 török lira 104, font sterling 905 francia frank 10-70, svájci frank 88-00, olasz lira 855, drachma 330, dinár 295—, dollár 195-50, lengyel marka 81-50, osztrák korona 28-50, magyar korona 27-00, cseh korona 575.

Zárlat. Nyitás: Zárlat: Berlin 122-90—122-90, Amsterdam 208-55—208-1/2, Newyork 516-1/2—516-00 London 2430-00—2429-60, Páris 2785-00—2785-00, Milano 2208-75—2208-00, Prága 1565-00—1564-50, Budapest 70-00—70-25, Belgrád 770-00—773-00, Bukarest 262-50—262-50, Varso 99-50—99-50, Bécs 72-70—72-80.

Uj fatróaszt. A Morgan-bankház egy európai tróaszt alakításán fáradozik, amely az európai fatermelését finanszírozná és amelynek székhelye Genovában volna. A román faipar érdeklődéssel tekint a terv megvalósulására, amelyhez reményeket fűznek.

Hatmillió forintékeptelenség Nagy váradon. Nagyváradról jelentik: Silberstein és Somló nagyváradon rövidárú kereskedők csődön kívüli kényszerű egyezség megkötését börtök a nagyváradon törvényszéken. A cég 6 630 371 lej passzívával szemben 6 620 104 lej aktívával rendelkezik. Közel 110 hitelezőjének, amelyek egy része külföldi cégek, száz százalékos kvótát ajánl fel egy évi törlesztéssel. Ezenkívül az erdélyi piacon a következő cégek jelentettek be fizetési képtelenséget a kolozsvári hitelezői védegyelet után: Populus János szepesszentgyörgyi kereskedő 480 ezer lej passzívával. Hitelezőinek harminc százalékos kvótát ajánl fel. Brecherheim szatmári vegyeskereskedő egymillió passzívával, aki harminc

százalékos kiegyenest ajánl hat hónapos kiegyenlési terminus mellett.

A legfelsőbb véleményező tanács ülése. Bukarestből jelentik: A legfelsőbb véleményező tanács december 18-án ülést tartott Bukarestben. Az ülésen megbeszéltek azt a rendelettervezetet, amely az egyes munkásbiztosítópénztárak mellé kinevezendő bizottság működési hatáskörét állapítja meg. A tervezet a legközelebbi minisztertanács elé kerül jóváhagyás végett. Az ülés második tárgyalási pontja a jövő évi költségvetés kérdése volt, amelyet azonban érdemlegesen nem tárgyaltak és ennek tárgyalását a legközelebbi véleményező tanács legközelebbi ülésére halasztotta.

Utó- érhetetlen olcsó

árakért szeresheti be karácsonyi szükségleteit — női és férfi

szövetek,
selymek,
vászon
és mosóárakban
Heller,
Weisz & Molnár

divatruházában — Cluj-Kolozsvár,
Calea Regele Ferdinand No 6.

Nagy, olcsó
karácsonyi
maradékvásár

Gyermekét, hogy meg ne fázzék, saját lakásán, speciális lámpájával lefényképezi, karácsonyi nagyításokat olcsón vállal Gárdy Imre, Str. Saguna 20. (v. Bartha Miklós u.) Cluj. — Telefon 7-28.

„PATRIA“ kávéházban a PATRIA reggeli vagy délután i uzsonna mely 10 lej 1 vaj, 1 méz és 1 tejszín haboskávából áll Minden kedden és szombaton tombolaestély, mikor is értékes tárgyak kerülnek kisorsolásra

és minden más tételnél szolid árak. — Esténként Halász Lajos és Kiss Béla cigányprimások vezetése mellett esőrendű cigányzene. Szíves támogatást kér: Judovits Antal.

A női divat legszebb anyagai állandóan nagy választékban. — Elsőrendű anyagok. Szolid árak!

Grünwald és Steiner
női divat különlegességek áruháza.
~ Cluj, Piața Unirii No 12. ~

A háziasszony kedvence szappanja
a kiadóságában és tisztítóképeségében páratlan

Szarvas védjegyű Schicht-szappan

A MAGYAR SZÍNHÁZ ÉRTÉKES ÉRTÉKEI

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Vasgyáros [Tárai Ferenc főlépésével, leszállított helyekkel, Sorozat 177]

Vasárnap este 8-kor: A szerelem vására [Tárai Ferenc bucsufelépése, premier-helyekkel, napibérlet 48 szám B, sorozat 178]

Hétfő: Asszonyáldozat [Ujeonság 3-adszor, Tárai Ferenc bucsufelépése, Premier-helyekkel, napi bérlet 47 szám A, sorozat 179]

Kedd: Az agyagember lázadása [Opera-újdonosság először, utána Tartoffé, A Molle-cykus 4-edik előadása, Premier-helyekkel, premierbérlet 27 szám, sorozat 180]

Szerda: Nincs előadás.

Csütörtök d. u. 3-kor: Igloi diákok [Mésékelt helyekkel, sorozat 181]

Csütörtök d. u. 5-kor: Mézeskalács [Operett-újdonosság 9-edszer, leszállított helyekkel, sorozat 182]

Csütörtök este fél 9-kor: Három grácia [Operett-újdonosság 14-edszer, bérletszűnetben, premier-helyekkel, sorozat 183]

Péntek du. fél 3-kor: Aláír nem számár [Gyermek-előadás, mésékelt helyekkel, sorozat 184]

Péntek du. 5-kor: Arvácika [Operett-újdonosság 8-adszor leszállított helyekkel, sorozat 185]

Péntek este fél 9-kor: Vörös malom [15-edszer, bérletszűnetben, premier-helyekkel, sorozat 186]

Szombat du. fél 4-kor: A házasságok az égen kötetlenek [Újdonosság 3-adszor, mésékelt helyekkel, Sorozat 187]

Szombat este 8-kor: A nótás kapitány [Operett-újdonosság először, premierbérlet 28 szám, premier-helyekkel, sorozat 188]

Vasárnap d. e. 10-kor: Művész matiné Jakobi emlékére, esti helyekkel, sorozat 189.

MOZGÓK MŰSZEKA

Select-mozgó. Vasárnap dec. 21. Premier. *Bella Donna*. Egy méregkeverő nő története, 6 felvonásban. Főszerepben Pola Negri és Conrad Nagel.

Hétfő, december 22. Szencziócs premier. *Chabert ezredes*. Rejtélyes film, 5 nagy felvonásban, Honoré de Balzac regénye után, Főszerepben Le Bargi.

Urania-mozgó. Vasárnap, dec. 21. Premier. *A 77. számú express rémél*. Szencziócs amerikai cow-boy dráma. Főszerepben az amerikai vakmerő lovas William Hart.

Hétfő, december 22. Premier. *Hullgatás völgye*. Szencziócs bűnügyi dráma, Kanada jégborította hegyi között, 6 felvonásban. Főszerepben Alma Rubens.

Apolló-Mozgó. Vasárnap, december 21. *Hajszka az örökségért*. Szencziócs amerikai kalandordráma 6 felvonásban. Főszerepben Jack Wylong.

Hétfő, december 22. *Kazán*. Szencziócs kalandordráma az örök hó országából, 6 felvonásban. Főszerepben Ed. Walaak.

NYILTTER

r ovatban közölte a szerkesztőség semmi nemű felelősséget nem vállal

Felhívás!

Egy ügyfelem átvesszi a carei-mari „Román Király” kávéházat, melynek bérleti Weisz Sándor és Fisch Ignác urak. Felhívom azon tisztelettel, hogy követeléseiket nálam 8 nap alatt jelentésük be, mert később jelentkező hitelezőket nem veszek figyelembe.

Carei-Mari, 1924. december 15.

Dr. Pop Cornél, ügyvéd

Karácsonyi ajándék

Ebédelőszettek, tea, kávé és mokka-készletek, komplett ávagszer-vizet, alpacca evősző-zők, konyha-berendezések

a legnagyobb választékban

S. R. Piringer

Cluj, Calea Reg, Ferdinand (Ferenc J.-ut) 65

APRÓHIRDETÉSEK

Diana fürdő f. hó 24-én szerdán a férfiak részére egész nap nyitva. 8327

Vállalat kibővítéséhez 250—300.000 lejfel társ keresetük. Nagy jövő-delem biztosítva. Cím ki-adóban. 8306

Tüzfia ügynök felvé-tetik. Ajánlat „Szorgal-mas” jellegre.

UNWALD

Cluj, Str. Vlahuta (volt helyi-ny.) 3. Telefon 147.

Jó családból való intel-ligens fiatalember, volt tanudista, kitanult nyom-dász, oly háza óhajta na benőlni, ahol nyomda vagy könyvkészletes lé-tezik. Érdeklődések „Ab-sinens” jellegre Sighiso-ara, poste restante kéret-nek. 8328

Elsőrendű munkaerő-vel rendelkező fűszer, ve-gyes kereskedő segéd ál-lást nyerhet. Esetleg tel-jes ellátással. Cím: Sala-mon Lázár, Ludosul de Murás. 8281

Komplett gummibélyeg-zőműhely-felszerelést keresek megvételre. Betű-minis-lappal felszerelt aján-latot ármegjelöléssel „Ti-pografus” jellegre a ki-adóba kérek.

Egy ügyes fiu tanuló-nak fizetéssel felvéte-lik Dávid Hermann börtöl-ében, Széchenyi-tér 19 szám. 8312

Mosónó lakásán mosát vállal. Dávidné, Felleg-vári-u. 12.

Egy ügyes fiu tanuló-nak fizetéssel felvéte-lik Dávid Hermann börtöl-ében, Széchenyi-tér 19 szám. 8312

Matematikust keres Bukarestbe előkelő bizto-sító. Nőtlen ajánlkozók küldjék curriculum vitae-jüket, Elméleti előkészül-tés” jellegre a kiadóba.

Kérje mindenütt a világhírű

HORNIMAN angol teát

Vezérképviselet és főraktár

Otto & Alfred Herzog

Bukaresti, Calea Vacaresti 4.

Mindenütt kaphatók

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna

kolozsvári sörkülönlegességek

Ursus - Czeli sörfőzde Kolozsvár

DÉRI LAJOS szücsmester

Str. Memorandului (v. Unió-u.) 3. Telefon 12-12

Erdély legré-gibb és leg-szolidabb szücsáruháza.

Vadbőröket legmagasabb áron veszünk!

LEGUJABB MODELLEK

Megbízható, lelkiismeretes kiszolgálás!

A legjobb minőségű

tejcsokoládé

minden üzletben kapható

Fajták: Chocolat au lait, Bosphora, Mocca, továbbá Bitter, Sec.

Csakis minőségkedvelőknek Modern csomagolás Csakis minőségkedvelőknek

KANDIA felírás garantálja a minőséget

Osram-Nitra

A kirakat, melynek világítása a nézőt kápráztatja, veszít vonzóerejéből. Kísérletezzzen Osram-Nitra, opálal.

Osram lampával tökéletesen világítasz!

Uj! Kisiparosok! Uj!

butorlerakata

Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 63. (volt Ferencz József-ut). Allandóan raktáron modern és olcsó

butor berendezések

Terv után vállalkunk és terveztetünk.

GALVANI

A LEGJOBB ELEM

Gyártja: GALVANI-gyár Timisoara

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomáa Cluj, Strada Baron L. Pop (volt brassay-utca) 10 szám.